

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΑΡΝΩΝΑ ΜΟΥΣΤΟΥ
ΜΑΪΝΑΛΟΥ & ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ

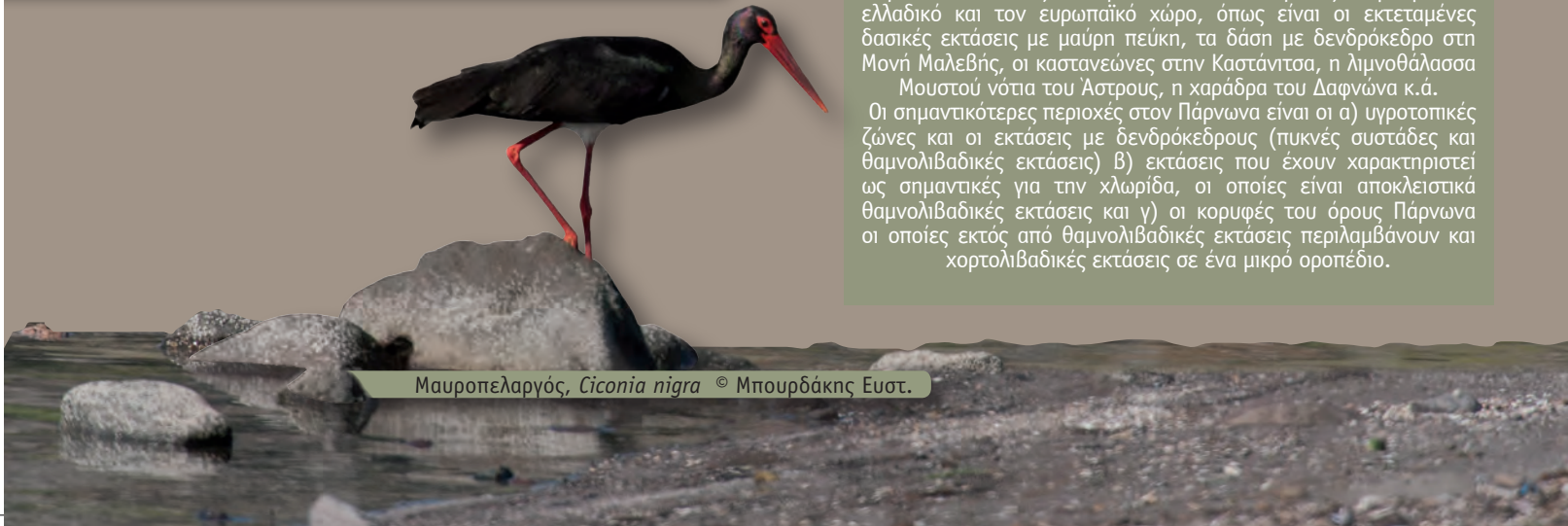
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2020

*Γνωριμία με τις προστατευόμενες περιοχές δικτύου
NATURA 2000 αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης*

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΟΡΟΥΣ ΠΑΡΝΩΝΑ ΚΑΙ ΥΓΡΟΤΟΠΟΥ ΜΟΥΣΤΟΥ

Στικτή νεροχελώνα, *Emys orbicularis* © Αρχείο ΦΔ ΠΜΜΜ

Μαυροπελαργός, *Ciconia nigra* © Μπουρδάκης Ευστ.

Η προστατευόμενη περιοχή του όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστού θεσμοθετήθηκε το φθινόπωρο του έτους 2010 με την έκδοση της Κ.Υ.Α. 33999/6.09.2010 (Φ.Ε.Κ. 353 Α.Α.Π.Π./6.09.2010) «Καθορισμός χρήσεων όρων και περιορισμών δόμησης για την προστασία χερσαίων και υδάτινων εκτάσεων των Δήμων Βόρειας Κυνουρίας, Λεωνιδίου, Σκρίπιδας και Απόλλωνος του Ν. Αρκαδίας, των Δήμων Θεραπνών, Οινούτσος και Γερονθρών του Ν. Λακωνίας και των κοινοτήτων Κοσμά (Ν. Αρκαδίας) και Καρυών (Ν. Λακωνίας) της περιοχής όρους Πάρνωνα-υγροτόπου Μουστού» και τροποποίηση αυτής (δυνάμει των ΦΕΚ 160/ΑΑΠΘ/16-6-2011 και ΦΕΚ 226/ΑΑΠ/15-4-2013), με σκοπό την προστασία της περιοχής ως εθνική φυσική κληρονομιά.

Με την ανωτέρω απόφαση, εντός της Προστατευόμενης Περιοχής χωροθετούνται δύο (2) Περιοχές Απόλυτης Προστασίας της Φύσης και οκτώ (8) Περιοχές Προστασίας της Φύσης, του Ν. 1650/1986.

Στην περιοχή του Πάρνωνα υπάρχουν περί τους 23 τύποι οικοτόπων. Μερικοί από αυτούς είναι μοναδικοί ή ιδιαίτερα αξιόλογοι για τον ελλαδικό και τον ευρωπαϊκό χώρο, όπως είναι οι εκτεταμένες δασικές εκτάσεις με μαύρη πεύκη, τα δάση με δενδρόκεδρο στη Μονή Μαλεβής, οι καστανεώες στην Καστάνιτσα, η λιμνοθάλασσα Μουστού νότια του Άστρους, η χαράδρα του Δαφνώνα κ.ά.

Οι σημαντικότερες περιοχές στον Πάρνωνα είναι οι α) υγροτοπικές ζώνες και οι εκτάσεις με δενδρόκεδρους (πυκνές συστάδες και θαμνολιβαδικές εκτάσεις) β) εκτάσεις που έχουν χαρακτηριστεί ως σημαντικές για την χλωρίδα, οι οποίες είναι αποκλειστικά θαμνολιβαδικές εκτάσεις και γ) οι κορυφές του όρους Πάρνωνα οι οποίες εκτός από θαμνολιβαδικές εκτάσεις περιλαμβάνουν και χορτολιβαδικές εκτάσεις σε ένα μικρό οροπέδιο.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΤΥΟ NATURA 2000

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών NATURA 2000 αποτελεί το βασικό νομικό και θεσμικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προστασία της βιοποικιλότητας. Βασίζεται σε δύο Ευρωπαϊκές Οδηγίες:

Την **Οδηγία 92/43/ΕΟΚ** για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ή Οδηγία Οικοτόπων [Habitats Directive]), και Την **Οδηγία 2009/147/ΕΚ** για τη διατήρηση των άγριων πτηνών (ή Οδηγία Πτηνών [Birds Directive], που αντικατέστησε την αρχική Οδηγία 79/409/ΕΟΚ).

Κύριος στόχος της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ είναι η προστασία της βιολογικής ποικιλότητας μέσω της διατήρησης των φυσικών οικοτόπων στο ευρωπαϊκό έδαφος. Για τον λόγο αυτό θεσμοθετεί ένα συνεκτικό οικολογικό δίκτυο Ειδικών Ζωνών Διατήρησης (Special Areas of Conservation – SACs / ΕΖΔ) με την ονομασία NATURA 2000, όπου συμπεριλαμβάνονται και οι Ζώνες Ειδικής Προστασίας για την орνηθοπανίδα (Special Protection Areas – SPAs / ΖΕΠ), που έχουν καθοριστεί από την Οδηγία Πτηνών.

Το Δίκτυο NATURA 2000 δεν απαγορεύει καμία οικονομική δραστηριότητα, αλλά θέτει μόνο περιορισμούς προκειμένου να διασφαλιστεί η προστασία των τοπικών οικοσυστημάτων, τα οποία με τη σειρά τους συνεισφέρουν στη βιώσιμη ανάπτυξη.

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΑΡΝΩΝΑ, ΜΟΥΣΤΟΥ, ΜΑΙΝΑΛΟΥ ΚΑΙ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ

Ο Φορέας Διαχείρισης όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστού ιδρύθηκε με τους Νόμους 2742/1999 (ΦΕΚ 207Α/7-10-1999) και 3044/2002 (ΦΕΚ 197Α/27-08-2002), με σκοπό τη διοίκηση και διαχείριση της προστατευόμενης περιοχής του όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστού. Σύμφωνα με το νέο Ν. 4519/2018 «Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 25/Α/20.2.2018), διευρύνθηκαν τα όρια χωρικής αρμοδιότητας των ΦΔΠΠ, έτσι ώστε όλες οι περιοχές του Δικτύου Natura 2000 της χώρας να ενταχθούν στην εποπτεία των ΦΔΠΠ. Οι ΦΔΠΠ είναι κοινωφελή Ν.Π.Ι.Δ. και δεν έχουν κερδοσκοπικό χαρακτήρα, ενώ εποπτεύονται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Βάσει του άρθρου 1, οι Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΦΔΠΠ) είναι τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), που έχουν ως σκοπό τη διοίκηση και διαχείριση των περιοχών, στοιχείων και συνόλων της φύσης και του τοπίου των άρθρων 18, 19 και 21 του Ν. 1650/1986 (Α' 160), όπως έχουν αντικατασταθεί με τα άρθρα 4, 5 και 6 του Ν. 3937/2011 (Α' 60), σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 4519/2018. Μεταξύ των περιοχών αυτών, περιλαμβάνονται οι Περιοχές Απόλυτης Προστασίας της Φύσης, οι Περιοχές Προστασίας της Φύσης και οι Περιοχές Προστασίας Οικοτόπων και Ειδών (Ειδικές Ζώνες Διατήρησης-ΕΖΔ, Ζώνες Ειδικής Προστασίας-ΖΕΠ και Καταφύγια Άγριας Ζωής-ΚΑΖ).

Σε ότι αφορά τον Φορέα Διαχείρισης Πάρνωνα, Μουστού, Μαινάλου & Μονεμβασίας (πρώην Φορέας Διαχείρισης όρους Πάρνωνα και υγροτόπου Μουστού), η χωρική αρμοδιότητά του αυξήθηκε σημαντικά, περιλαμβάνοντας πλέον εκτός από την υφιστάμενη κατά την έναρξη ισχύος του περιοχή ευθύνης [Κ.Υ.Α υπ' αριθμ. 33999 (ΦΕΚ/353/ΑΑΠ/6.9.2010) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει], και δεκατέσσερις (14) περιοχές του Δικτύου Natura 2000.

Μεσαίος δρυκολάπτης, *Dendrocopos medius* © Μπουρδάκης Ευστ.

**ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ NATURA 2000
ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΦΟΡΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΑΡΝΩΝΑ, ΜΟΥΣΤΟΥ, ΜΑΙΝΑΛΟΥ ΚΑΙ ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ**

Η χωρική αρμοδιότητα του Φορέα Διαχείρισης περιλαμβάνει συνολικά τις εξής περιοχές του Δικτύου Natura 2000

(ΕΖΔ: Ειδικές Ζώνες Διατήρησης, ΖΕΠ: Ζώνες Ειδικής Προστασίας Οрниθοπανίδας, ΠΤΚΣ: προτεινόμενος Τόπος Κοινοτικής Σημασίας):

- 1) ΕΖΔ-ΖΕΠ – Λίμνη Στυμφαλία (κωδικός: GR 2530002) (1.308,91 ha).
- 2) ΕΖΔ – Όρος Ολίγυρτος (κωδικός: GR 2530004) (8.630,65 ha).
- 3) ΕΖΔ – Όρος Μαίναλο (κωδικός: GR 2520001) (22.673,07 ha).
- 4) ΖΕΠ – Όρη Αρτεμίσιο και Λύρκειο (κωδικός: GR 2510004) (11.477,38 ha).
- 5) ΕΖΔ – Λίμνη Τάκα (κωδικός: GR 2520002) (1.033,15 ha).
- 6) ΕΖΔ – Ακροναυπλία και Παλαμήδι (κωδικός: GR 2510003) (366,16 ha).
- 7) ΕΖΔ – Λιμνοθάλασσα Μουστού (κωδικός: GR 2520003) (368,24 ha).
- 8) ΕΖΔ – Όρος Πάρνωνας (και περιοχή Μονής Μαλεβής) (κωδικός: GR 2520006) (55.767,52 ha).
- 9) ΕΖΔ – ΠΤΚΣ – Μονή Ελώνας και Χαράδρα Λεωνιδίου – Σπήλαιο Μάνα και Γαλάζια Λίμνη (κωδικός: GR 2520005) (8.293,47 ha).
- 10) ΕΖΔ – ΠΤΚΣ – Όρη Γιδοβούνι, Χιονοβούνι, Γαϊδουροβούνι, Κορακιά, Καλογεροβούνι, Κουλοχέρα και Περιοχή Μονεμβασίας, Σπήλαιο Σολωμού, Τρύπα και Πύργος Αγ. Στεφάνου και θαλάσσια ζώνη έως Ακρωτήριο Καμήλι (κωδικός: GR 2540001) (38.869,97 ha).
- 11) ΖΕΠ – Όρη Ανατολικής Λακωνίας (κωδικός: GR 2540007) (37.566,61 ha).
- 12) ΕΖΔ – ΠΤΚΣ – Εκβολές Ευρώτα, Περιοχή Βρονταμά και θαλάσσια Περιοχή Λακωνικού Κόλπου (κωδικός: GR 2540003) (10.632,61 ha).
- 13) ΖΕΠ – Υγρότοποι Εκβολών Ευρώτα (κωδικός: GR 2540006) (2.172,76 ha).
- 14) ΕΖΔ – Περιοχή Νεάπολης και Νήσος Ελαφώνησος (κωδικός: GR 2540002) (5.493,74 ha).

Επιπλέον, εντός των ορίων χωρικής αρμοδιότητας του Φορέα Διαχείρισης περιλαμβάνονται και τέσσερις Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά (ΣΠΠΕ).

- 1) ΣΠΠΕ – Λίμνη Στυμφαλία (κωδικός: GR 117)
- 2) ΣΠΠΕ – Όρη Αρτεμίσιο και Λύρκειο (κωδικός: GR 118)
- 3) ΣΠΠΕ – Δέλτα Ευρώτα (κωδικός: GR 122)
- 4) ΣΠΠΕ – Όρη Ανατολικής Λακωνίας (κωδικός: GR 123)

Ο Φορέας Διαχείρισης έχει στην αρμοδιότητά του ορεινά οικοσυστήματα (Πάρνωνας, Μαίναλο, Ολίγυρτος, Αρτεμίσιο και Λύρκειο, όρη Ανατολικής Λακωνίας), υγροτοπικά (Μουστός, Στυμφαλία, εκβολές Ευρώτα), ποτάμια (Ευρώτας), νησιωτικά (Ελαφώνησος) και θαλάσσια (Λακωνικός κόλπος και θαλάσσια ζώνη Μονεμβασίας).

Καλοπτέρυξ, *Calopteryx virgo* © Αρχείο ΦΔ ΠΜΜΜ

Φαράγγι Λούλουγκα, Πάρνωνας © Αρχείο ΦΔ ΠΜΜΜ

Λίμνη Στυμφαλίας: θέα προς τις χιονισμένες κορυφές του Ολίγυρτου

Λίμνη Στυμφαλία

ΕΖΔ-ΖΕΠ GR 2530002

Η λίμνη Στυμφαλία αποτελεί τμήμα του οροπεδίου που βρίσκεται στο νοτιότερο άκρο του Νομού Κορινθίας σε υψόμετρο 560 m. Το οροπέδιο διαμορφώνεται μεταξύ των ορεινών σχηματισμών της Κυλλήνης, του Ολίγυρτου, του Μαυροβούνιου και του λόφου Γαβριάς. Η γεωμορφολογία της περιοχής δημιουργεί μια τομή στη λειτουργική συνέχεια μεταξύ της Στυμφαλίας και του ιδιαίτερου αγροτικού τοπίου της Νεμέας και του Φενεού διαμορφώνοντας έτσι ένα «κλειστό» τοπίο. Οι προσπάθειες για να καταστεί το νερό της λίμνης αρδευσιμο για τις ξηρές παράκτιες περιοχές της Κορινθίας έχουν γίνει από την εποχή του αυτοκράτορα Αδριανού (128 μ.Χ.) και εφαρμόζονται εν μέρει ακόμη και σήμερα.

Η Στυμφαλία είναι μια από τις ελαχιστες ορεινές λίμνες της Ελλάδας και αποτελεί έναν ιδιαίτερο υγρότοπο με σημαντική βιοποικιλότητα. Στη λίμνη κυριαρχεί το καλάμι *Phragmites australis* που καλύπτει μεγάλο μέρος της. Από ορνιθολογικής απόψεως, στην περιοχή έχουν καταγραφεί 153 είδη συνολικά, με χαρακτηριστικά την βαλτόπαπια *Aythya nyroca*, τον πορφυροτσικνιά *Ardea purpurea*, τον μικροτσικνιά *Ixobrychus minutus*, κ.α. Η ιχθυοπανίδα της λίμνης περιλαμβάνει μεταξύ άλλων το ενδημικό της Πελοποννήσου στυμφαλικό πελασγό *Pelasgus stymphalicus*. Τα φυσικά οικοσυστήματα της περιοχής περιλαμβάνουν δασικά οικοσυστήματα όπως δάση κεφαλληνιακής ελάτης *Abies cephalonica*, οικοσυστήματα χαμηλών και υψηλών θαμνώνων, αείφυλλους σκληρόφυλλους σχηματισμούς - φρύγανα, οικοσυστήματα χασμοφυτικής βλάστησης και υγροτοπικά οικοσυστήματα.

Λίμνη Στυμφαλίας: αρδευτικό κανάλι

© Τερζής Γ.

© Τερζής Γ.

Ολίγυρτος: κορυφή Σκίπιζα

© Ζήκος Α.

Άδωνις της Κυλλίνης, *Adonis cylleneae*

© Ζήκος Α.

Όρος Ολίγυρτος

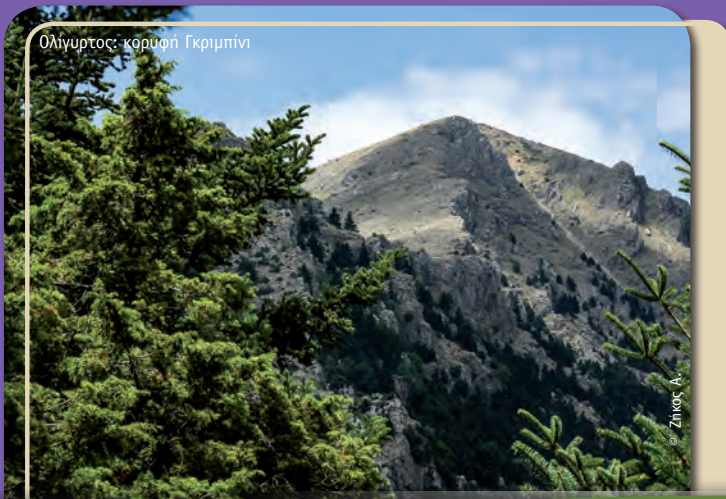
EZΔ GR 2530004

Ο Ολίγυρτος αποτελεί τον ορεινό συνδετικό κρίκο των νομών Αργολίδας, Αρκαδίας και Κορινθίας. Βρίσκεται στο κεντρικό τμήμα μεταξύ των πεδιάδων Φενεού, Στυμφαλίας και Κανδήλας, οι οποίες απαρτίζουν τις σημαντικότερες υδρολογικές λεκάνες της Βόρειας Πελοποννήσου. Είναι μια περιοχική μεγάλων υψομέτρων με σημαντικά δάση στο βόρειο τμήμα και με ενδιαιτήματα κατάλληλα για ζώα και για σπάνια, ενδημικά φυτά. Στα απόκρημνα και βραχώδη πρανή εξαπλώνονται ακανθώδεις θάμνοι και φρύγανα ως σκληρόφυλλα δάση. Στο βόρειο τμήμα του αναπτύσσονται πυκνά δάση κεφαλληνιακής ελάτης *Abies cephalonica*, ενώ στο νότιο, συναντώνται διάσπαρτες βελανιδιές και υπολείμματα μακίας βλάστησης ή παλαιότερων δασών. Το έδαφος του όρους χαρακτηρίζεται επίσης από μικρά αλπικά λιβάδια, ενώ η κορυφή του είναι εύκολα προσβάσιμη λόγω του ήπιου ανάγλυφου. Το όρος διαθέτει πολλές πηγές προς τα νότια, όπως η πηγή στην περιοχή της Λαύκας. Στην περιοχή του Ολίγυρτου έχουν παρατηρηθεί 6 προστατευόμενα είδη θηλαστικών, 4 είδη αμφιβίων και 14 είδη ερπετών, ενώ εντοπίζονται και διάφορα είδη ορνιθοπανίδας, όπως δρυοκολάπτες *Picidae* και ο σπάνιος χρυσαετός *Aquila chrysaetos*. Η εμφάνιση πολλών ενδημικών ειδών και η ποικιλομορφία της τοπικής πανίδας είναι καλοί δείκτες της ποιότητας του τόπου.

Στην πλούσια χλωρίδα του βουνού συγκαταλέγεται η ενδημική *Viola oligyrtea* και το ενδημικό είδος της γειτονικής Κυλλίνης *Adonis cylleneae*.

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΑΡΝΩΝΑ ΜΟΥΣΤΟΥ
ΜΑΙΝΑΛΟΥ & ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ

Ολύμπος: κορυφή Γκριμπίνι

© Ζηκας Α.

Βιόλα του Ολύμπου, *Viola oligyrtia*

© Γουλιό Κ.

Φεβρουάριος 2020

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
						1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29							

2 Φεβρουαρίου: Παγκόσμια Ημέρα Υγροτόπων

Δάσος κεφαλληνιακής ελάτης, *Abies cephalonica*

Όρος Μαίναλο

ΕΖΔ GR 2520001

Η οροσειρά του Μαϊνάλου, με μέγιστο υψόμετρο τα 1.981 m, βρίσκεται στην κεντρική Πελοπόννησο, καταλαμβάνοντας το μεγαλύτερο τμήμα του Νομού Αρκαδίας. Εκτείνεται από το οροπέδιο της Τρίπολης μέχρι τον ποταμό Λούσιο στα δυτικά και από τη Μεγαλόπολη μέχρι τη λίμνη του Λάδωνα βόρεια. Η αμιγώς ορεινή του ζώνη ξεπερνά τα 700.000 στρ. και το καθιστά ένα από τα πλέον εκτεταμένα ορεινά συγκροτήματα της Ελλάδος. Οι συνεχείς εναλλαγές δεκάδων κορυφών και χαράδρων με εκατοντάδες ορεινούς λειμώνες και οροπέδια, δίνουν ένα εντυπωσιακό ανάγλυφο. Το Μαίναλο αποτελεί έναν μοναδικό γεωμορφολογικό σχηματισμό σε ολόκληρη την Ελλάδα με τα περισσότερα από τα υψίπεδά του να παρουσιάζουν αρνητική κλίση (δολίνες, γούπατα, λάκκες).

Αναφορικά στη χλωρίδα και στη βλάστηση, ένα ιδιαίτερης σημασίας ελατοδάσος εκτείνεται στο 65% περίπου της ορεινής ζώνης και μαζί με συστάδες πρίνων, δρυών, πεύκης και αρκεύθων, αποτελεί το υπόβαθρο μιας πλούσιας χλωρίδας. Στην περιοχή απαντά ένας σχετικά μεγάλος αριθμός ελληνικών ενδημικών φυτικών ειδών, τοπικών ενδημικών της Πελοποννήσου, αλλά και σπάνιων-απειλούμενων και προστατευόμενων ειδών, με βάση την ελληνική και διεθνή νομοθεσία. Από τα ενδημικά φυτά που φύονται αποκλειστικά και μόνο στην Πελοπόννησο (Πελοποννησιακά ενδημικά) αξίζει να αναφερθούν μεταξύ άλλων τα, *Dianthus serratifolius* ssp. *abbreviatus*, *Hymenonema laconicum*, *Gymnospermium altaicum* ssp. *Peloponnesiacum* και *Crataegus pycnoloba*.

© Σ.Α.Ο.Ο. Αλεφάντουλας Γ.

Άποψη του όρους Μαίναλο

© Μπαζός Γ.

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΑΡΝΩΝΑ ΜΟΥΣΤΟΥ
ΜΑΙΝΑΛΟΥ & ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ

Μαίναλο: θέα προς την κιονισμένη κορυφή της Οστρακίνας

© Παράσχος Χ.

Καρπός κράταιγου, *Crataegus rycnoloba*

© Ζήκος Α.

Μάρτιος 2020

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
29	30	31											

3 Μαρτίου: Παγκόσμια Ημέρα Άγριων Ζώων και Φυτών

20 Μαρτίου: Διεθνής Ημέρα της Γης

21 Μαρτίου: Παγκόσμια Ημέρα Δασοπονίας

22 Μαρτίου: Παγκόσμια Ημέρα για το Νερό

23 Μαρτίου: Παγκόσμια Ημέρα Μετεωρολογίας

28 Μαρτίου : Ώρα της Γης

Αρτεμίσιο: θέα προς το οροπέδιο Μαντινείας

Όρη Αρτεμίσιο & Λύρκειο

ΖΕΠ GR 2510004

Το Αρτεμίσιο και το Λύρκειο είναι «γειτονικά» βουνά στα σύνορα Αρκαδίας και Αργολίδας. Το Αρτεμίσιο είναι μέρος της οροσειράς που ενώνει τον Αργολικό με τον Κορινθιακό κόλπο, με την υψηλότερη κορυφή του στα 1.771 m. Σύμφωνα με τον Πausanias στην κορυφή του υπήρξε ιερό αφιερωμένο στην Άρτεμη, την προστάτιδα θεά των κυνηγών και της άγριας φύσης στην αρχαία Ελλάδα. Συνορεύει προς νότο με τον Κτενιά, ενώ στα δυτικά του εκτείνεται το οροπέδιο της Μαντινείας. Προς τον βορρά συνδέεται με το Λύρκειο, που αποτελεί «κρίκο» στην ορεινή αλυσίδα που ενώνει τον Κορινθιακό με τον κάμπο της Αργολίδας. Η υψηλότερη κορυφή του Λύρκειου όρους Λεσοβίτι βρίσκεται στα 1.755 m. Γειτνιάζοντα είναι τα όρη Τραχύ στα Βόρεια, το Αρτεμίσιο στα νότια, και το οροπέδιο της Μαντινείας στα δυτικά.

Βασικά χαρακτηριστικά που έχουν και τα δύο όρη είναι ότι καλύπτονται σε μεγάλο ποσοστό από βραχώδη εδάφη, απόκρημνους βράχους και σάρες (λιθώνες), ενώ τα λίγα δάση τους περιλαμβάνουν αυτοφυή κωνοφόρα. Τα οικοσυστήματα του Αρτεμισίου και του Λύρκειου συγκαταλέγονται στις Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά της Ελλάδας (ΣΠΠΕ). Οι περιοχές είναι ιδανικές για μεγάλα αρπακτικά πεπνά, όπως ο χρυσαετός *Aquila chrysaetos* και ο φιδαιετός *Circaetus gallicus*, ενώ ο μπούφος *Bubo bubo* είναι κοινό είδος στη περιοχή. Επίσης καταγράφονται πουλιά ανοικτών δασών όπως η δενδροσταρήθρα *Lullula arborea*.

Χρυσαιετός, *Aquila chrysaetos*

© Παπαράκος Χ.

© Στυρίτσας Λ.

Κορυφή Αρτεμισίου

© Σ.Λ.Ο.Ο. Αλεξοπουλός Γ.

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΑΡΝΩΝΑ ΜΟΥΣΤΟΥ
ΜΑΙΝΑΛΟΥ & ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ

Λύρκειο, *Colchicum asteranthum*

© Φουλάκης

Απρίλιος 2020

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30									

22 Απριλίου: Διεθνής Ημέρα Μητέρας Γης

24 Απριλίου: Παγκόσμια Ημέρα Κατάργησης των Πειραμάτων σε Ζώα

Τάκα - Πανοραμική άποψη της λίμνης

Λίμνη Τάκα

EZD GR 2520002

Η λίμνη Τάκα βρίσκεται σε υψόμετρο 650 m περίπου στα νότια του Μαντινειακού οροπεδίου, σε απόσταση 10 km νοτίως της Τρίπολης, ενώ στα ανατολικά απλώνεται το οροπέδιο της Τεγέας. Πρόκειται για έναν από τους σημαντικότερους υδροβιότοπους της Αρκαδίας και ολόκληρης της Πελοποννήσου, μολονότι με τα χρόνια έχει απολέσει την οικολογική του αξία. Η Τάκα αποτελεί μια περιοδικά κατακαλυζόμενη λίμνη που δημιουργείται μέσα σε ένα τεκτονικό βύθισμα, το οποίο με τη σειρά του τροφοδοτείται με βρόχινο νερό, πηγές και ρέματα, με μεγαλύτερο το Βαλτετσόρεμα. Η περιοχή αποστραγγίζεται μέσα από ένα σύστημα από πολλές καταβόθρες και τα νερά καταλήγουν στον Αλφειό ποταμό και στον Αργολικό κόλπο. Αποστραγγιστικά έργα έγιναν κατά το παρελθόν στο τμήμα που καλυπτόταν από νερό με σκοπό τη μετατροπή της περιοχής σε καλλιεργήσιμη έκταση. Σήμερα το μέγεθος και το βάθος της λίμνης γλυκού νερού κυμαίνεται σημαντικά από εποχή σε εποχή και επίσης από έτος σε έτος, ανάλογα με την ετήσια βροχόπτωση, τη λειτουργία των πηγών και των υπόγειων ρευμάτων.

Η βλάστηση στους λόφους γύρω από τη λίμνη αποτελείται από φρύγανα με κυρίαρχο είδος το πουρνάρι, ενώ στον κάμπο γύρω από τη λίμνη υψώνονται λεύκες, συστάδες από ιτιές και λίγα σφενδάμια. Στην ευρύτερη περιοχή της Τάκας καταγράφονται ενδιαφέροντα φυτά όπως τα *Crocus biflorus melantherus*, *Fritillaria graeca*, *Iris unguicularis*, *Tulipa orphanidea*, όπως επίσης και 9 σημαντικά είδη σπονδυλωτών (εκτός των πτηνών). Η Τάκα εξακολουθεί να είναι ένας από τους σημαντικότερους σταθμούς των πουλιών κατά τις μεταναστεύσεις. Ορισμένα από τα χαρακτηριστικά είδη είναι τα, *Plegadis falcinellus*, *Egretta garzetta*, *Circus aeruginosus*, *Aquila fasciata*, *Alcedo atthis* και *Circaetus gallicus*. Η ιχθυοπανίδα της λίμνης περιλαμβάνει το ενδημικό της Πελοποννήσου στυμφαλικό πελασό *Pelagus stymphalicus*, ενώ απαντούν επίσης πλήθος αμφιβίων και ερπετών.

Λευκοτσικνιάς, *Egretta garzetta*

© Αρχείο ΦΩ ΠΠΜΜ

© Μπουράκιος Ευστ.

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΑΡΝΩΝΑ ΜΟΥΣΤΟΥ
ΜΑΙΝΑΛΟΥ & ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ

Tulipa orphanidea

© Γουλά Κ.

Αλκυόνα, *Alcedo atthis*

© Μπουρδάκης Εύστ.

Μάιος

2020

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
					1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30	31						

20 Μαΐου : Παγκόσμια Ημέρα Μέλισσας

21 Μαΐου : Ευρωπαϊκή Ημέρα Natura 2000

22 Μαΐου : Παγκόσμια Ημέρα Βιοποικιλότητας

23 Μαΐου : Παγκόσμια Ημέρα Χελώνας

24 Μαΐου : Ευρωπαϊκή Ημέρα Πάρκων

Ακροναυπλία

Ακροναυπλία & Παλαμίδι

EΖΔ GR 2520002

Η περιοχή της Ακροναυπλίας βρίσκεται στο Νομό Αργολίδας, είναι ένας απότομος βραχώδης λόφος στην κορυφή του οποίου είναι οικοδομημένο σε ύψος 216 m το φρούριο του Παλαμιδίου στα ανατολικά. Πρόκειται για ένα αξιόλογο μνημείο που οχυρώθηκε για πρώτη φορά από τους Ενετούς με ένα τέλειο σύστημα συγχρονισμένης οχύρωσης στη διάρκεια της Β΄ Ενετοκρατίας (1686-1715). Αποτελεί τουριστικό θέλιγτρο της ευρύτερης περιοχής, ενώ βρίσκεται πολύ κοντά στην πόλη του Ναυπλίου η οποία αποτέλεσε την πρώτη πρωτεύουσα του Ελληνικού κράτους. Γεωλογικά, ο χώρος ανήκει στην υποπελαγονική ζώνη (ζώνη της Ανατολικής Ελλάδας), η οποία χαρακτηρίζεται από σχηματισμούς οχιστόλιθου-ψαμίτη-σκουριάς (οχιστολιθικά κρεβάτια με ψαμίτες, ασβεστόλιθους και μερικές φορές μαργαριτάρια). Η περιοχή έχει ιστορική, πολιτιστική και αισθητική αξία.

Η χλωρίδα της Ακροναυπλίας και του Παλαμιδίου περιλαμβάνει ορισμένα σπάνια, απειλούμενα και ενδημικά φυτά. Ο βραχώδης λόφος αποτελεί βιότοπο ενδημικών φυτών όπως τα, *Stachys swainsonii* subsp. *Argolica*, *Campanula andrewsii* subsp. *Andrewsii*, *Petrorhagia armerioides* var. *Armerioides* κ.λπ. Σημαντική σπονδυλωτή πανίδα (εξαιρουμένων των πεπνών) καταγράφεται επίσης στην περιοχή, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων ειδών στο Παράρτημα II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, όπως τα *Algyroides moreoticus* και *Podacris peloponnesiaca*.

Stachys chrysantha

Αρχείο ΦΩΣ Πηνελόπη

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΑΡΝΩΝΑ ΜΟΥΣΤΟΥ
ΜΑΙΝΑΛΟΥ & ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ

Ακροναυπλία – Μπούρτζι

© Γεωργιάδης Χ.

Γουστέρα της Πελοποννήσου, *Podarcis peloponnesiacus*

© Αρχείο Φ.Δ. Π.Μ.Μ.

Ιούνιος 2020

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
28	29	30											

5 Ιουνίου: Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος

8 Ιουνίου: Παγκόσμια Ημέρα Ωκεανών

15 Ιουνίου: Παγκόσμια Ημέρα Ανέμου

17 Ιουνίου: Παγκόσμια Ημέρα κατά της Ερημοποίησης και της Ξηρασίας

21 Ιουνίου: Παγκόσμια Ημέρα Υδρογραφίας

Βόρειο κανάλι λιμνοθάλασσας Μουστου

Λιμνοθάλασσα Μουστου

ΕΖΔ GR 2520003

Η λιμνοθάλασσα του Μουστου βρίσκεται στην Αρκαδία Βόρεια του όρμου του Άστρους και αποτελεί τον κεντρικό υγρότοπο του συμπλέγματος που περιλαμβάνει (Βόρεια προς νότια) το έλος Κατω Βερβένων, την εκβολή του Τάνου ποταμού και τις εναπομείνουσες υγροτοπικές εκτάσεις στην περιοχή Ατσιγγανος, τη λιμνοθάλασσα Μουστου έως την υγροτοπική έκταση του Χερωνσιού και την εκβολή του Βρασιάτη. Οι υγρότοποι έχουν σχηματιστεί από την δράση των ποταμών Τάνου και Βρασιάτη και από υπόγεια νερά (καρστικές πηγές). Η λιμνοθάλασσα του Μουστου δέχεται γλυκά νερά από πηγή και θαλασσίνο νερό από το κανάλι.

Η λιμνοθάλασσα Μουστου και οι παρακείμενοι υγρότοποι αποτελούν τις κυριότερες περιοχές διαχείμασης των υδρόβιων πουλιών στην ανατολική Πελοπόννησο και είναι ιδιαίτερα αξιολογοί για τη διαχείμαση και μεταγόνωση των υδρόβιων, αρπακτικών και στρουθιόμορφων πτηνών, καθώς βρίσκονται στο μεταναστευτικό διάδρομο των ανατολικών ακτών της Ελλάδας. Πολλά από τα είδη πτηνών περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 79/409/ΕΕ. Επίσης έχει καταγραφεί πλήθος ερπετών, αμφιβίων, μικρών θηλαστικών, καθώς και ψαριών. Σημαντικότερο το είδος της βίδρας *Lutra lutra*, με έναν μικρό πληθυσμό να οριοθετείται στον υγρότοπο του Μουστου, καθώς επίσης και το τσακάλι *Canis aureus* το οποίο έχει μεγάλη οικολογική σημασία για τη περιοχή. Σε ότι αφορά στην ιχθυοπανίδα καταγράφονται 11 είδη ψαριών, με το είδος *Aphanius almiriensis/fasciatus* να είναι είδος προτεραιότητας για την ΕΕ και ενδημικό είδος του υγρότοπου.

Βίδα, *Lutra lutra*

© Αρχείο Βιοπίχ dk.

© Πατράκος Χ.

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΑΡΝΩΝΑ ΜΟΥΣΤΟΥ
ΜΑΙΝΑΛΟΥ & ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ

Πανοραμικά η λιμνοθάλασσα και τμήμα του κάμπου θυρέας

© Γιαφράκος Χ.

Υγρότοπος Χερωνσιίου

© Αρχείο Φ.Δ. Π.Μ.Μ.

Ιούλιος 2020

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31								

31 Ιουλίου: Παγκόσμια Ημέρα Δέντρου

Δάσος δενδρόκεδρου, *Juniperus drupacea* Μονής Μαλεβής

Όρος Πάρνωνα

ΕΖΔ GR 2520006

Ο Πάρνωνας, ή Πάρνων, ή Μαλεβός, ή Κρόνιον Όρος είναι ο ορεινός σχηματισμός στα νότιο-ανατολικά τμήματα της Πελοποννήσου που επεκτείνεται στους Νομούς Αρκαδίας και Λακωνίας. Πλήθος κορυφών συνθέτουν τον ορεινό όγκο του Πάρνωνα, με υψηλότερη την Μεγάλη Τούρλα στα 1.934 m. Στα χαμηλότερα επίπεδα αναπτύσσονται τα ενδημικά δάση με άρκευθους *Juniperus* spp. και τα μεγάλης οικολογικής αξίας δάση κεφαλληνιακής ελάτης *Abies cephalonica* και μαύρης πεύκης *Pinus nigra*, μαζί με τα συνυπάρχοντα δάση δρυός, πλατάνου και καστανιάς. Περιμετρικά της Ι. Μονής Μαλεβής στην Αρκαδία, το είδος *Juniperus drupacea* (δρυπώδης άρκευθος ή δενδρόκεδρος) απαντά ως κυρίαρχο είδος σε αμιγείς ή μικτές συστάδες με μαύρη πεύκη και κεφαλληνιακή ελάτη. Πρόκειται για ένα σπάνιο είδος το οποίο, από όλη την Ευρώπη, εμφανίζεται μόνο στην περιοχή του Πάρνωνα ως αμιγής συστάδα. Ο Πάρνωνας συνδυάζει υψηλής αισθητικής αξίας φυσικά τοπία με αξιόλογα ανθρωπογενή τοπία, όπως οι παραδοσιακοί οικισμοί, τα ιστορικά μοναστήρια, το παραδοσιακό αγροτικό τοπίο, κ.λπ.

Στην περιοχή καταγράφεται αξιόλογη από επιστημονικής απόψεως χλωρίδα και πανίδα, που περιλαμβάνει 27 είδη θηλαστικών, 22 είδη χειροπτέρων, 249 είδη πτηνών, 33 είδη ερπετών, 6 είδη αμφιβίων, 11 είδη ψαριών, ενώ τα είδη ασπόνδυλων αποτελούν την πολυπληθέστερη πανιδική ομάδα. Η τεκμηριωμένη παρουσία πολλών σημαντικών ειδών χλωρίδας του Πάρνωνα τον κατατάσσει σε μια από τις πλουσιότερες χλωριδικά περιοχές της Ευρώπης. Ο συνολικός αριθμός των φυτικών ειδών του όρους πιθανόν ξεπερνά τα 1.100 είδη. Μεταξύ των σημαντικών φυτών που φιλοξενεί ο Πάρνωνας, περιλαμβάνονται 6 είδη και υποείδη τα οποία φύονται αποκλειστικά στο όρος, δηλαδή στενότοπα ενδημικά.

Καρπός δενδρόκεδρου, *Juniperus drupacea*

© Αρχείο ΦΑΠΗΜ

© Παράσχος Χ

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΑΡΝΩΝΑ ΜΟΥΣΤΟΥ
ΜΑΙΝΑΛΟΥ & ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ

Οροπέδιο Πάρνωνα: θέα προς την χιονισμένη κορυφή Μεγάλη Τούρλα

Φαράγγι Λεπίδας

Αύγουστος 2020

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
						1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29	30	31					

29 Αυγούστου: Διεθνής Ημέρα κατά των Πυρρικών Δοκιμών

Χαράδρα Δαφνώνα: Ιερά Μονή Παναγίας Ελώνης

© Γαργάκος Χ.

Αιγαιοσιροβάκος, *Sylvia rueppelli*

© Σταύρακος Λ.

Μονή Έλωνας & Χαράδρα Λεωνιδίου

ΕΖΔ-πΤΚΣ GR 2520005

Στα νότια του όρους Πάρνωνα εκβάλλει ο ποταμός Δαφνώνας, ανατολικά του Λεωνιδίου συγκεντρώνοντας νερά από τα χωριά Κοσμάς, Βλησιδιά και τις γύρω περιοχές. Η εντυπωσιακή χαράδρα του Δαφνώνα που σχηματίζεται μεταξύ του Παλαιοχωρίου και του Λεωνιδίου, περιβάλλεται από κορυφές χαμηλότερες των 1.000 m. Η περιοχή βρίσκεται στην ανατολική πλευρά της οροσειράς του Πάρνωνα, ξεκινά από τη στάθμη της θάλασσας κοντά στο Λεωνίδιο, διασχίζει την τοποθεσία της Μονής Ελώνης και καταλήγει στο χωριό Κοσμάς στα 1.000 m υψόμετρο. Η χαράδρα του Δαφνώνα έχει μεγάλη γεωμορφολογική αξία και αποτελείται κυρίως από σκληρούς ασβεστολιθικούς βράχους. Στην χαράδρα απαντούν ορισμένα από τα ενδημικά είδη χλωρίδας του Πάρνωνα, ενώ αποτελεί ενδιαίτημα απειλούμενων βραχοφίλων ειδών αρπακτικών πτηνών. Στη χαράδρα του Δαφνώνα βρίσκεται χτισμένη πάνω στον επιβλητικό κοκκινόβραχο, σε υψόμετρο 650 m η Μονή Έλωνας η οποία αποτελεί ένα από τα πιο όμορφα και γνωστά μοναστήρια στην Αρκαδία.

Το σπήλαιο Μάνα είναι ένα οριζόντιο σπήλαιο, που βρίσκεται στα Πούλιθρα Λεωνιδίου το οποίο διαθέτει εντυπωσιακό διάκοσμο από σταλακτίτες. Αποτελεί στην πραγματικότητα ένα υπόγειο ποτάμι μήκους 870 m.

Στη χαράδρα του Δαφνώνα αναπτύσσονται περισσότερα από 500 φυτικά είδη και υποείδη, όπως τα, *Abies cephalonica*, *Teucrium francisci-wernerii*, *Scutellaria rupestris* subsp. *cytherea*, το *Teucrium aroanium*, κ.α.

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΑΡΝΩΝΑ ΜΟΥΣΤΟΥ
ΜΑΙΝΑΛΟΥ & ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ

Ποταλίθρα Λεωνιδίου: σπήλαιο Μάνα

© Hann P.

Scutellaria rupestris subsp. *cytherea*

© Καλλιουτζάκης Ε.Υ.

Σεπτέμβριος 2020

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30										

16 Σεπτεμβρίου: Διεθνής Ημέρα για τη Διατήρηση της Στιβάδας του Όζοντος

19 Σεπτεμβρίου: Παγκόσμια Ημέρα Εθελοντικού Καθαρισμού Ακτών

20 Σεπτεμβρίου: Ευρωπαϊκή Ημέρα χωρίς Αυτοκίνητο

Σπιζαετός, *Hieraetus fasciatus*

Όρη Ανατολικής Λακωνίας

ΕΖΔ-πΤΚΣ GR 2540001
ΖΕΠ GR 2540007

Τα Όρη Ανατολικής Λακωνίας είναι μία εκτεταμένη περιοχή με έντονο ανάγλυφο που περιλαμβάνει σύμπλεγμα ορεινών όγκων (Γιδοβούνι, Χιονοβούνι, Γαϊδουροβούνι, Κορακιά, Καλογεροβούνι, Κουλοχέρα), φαράγγια και θαλάσσιους γκρεμούς. Ο απόκρημνος και δυσπρόσιτος χαρακτήρας της περιοχής, σε συνδυασμό με τη γεωγραφική θέση πάνω σε μια από τις μεταναστευτικές διαδρομές που διατρέχουν την νότια Ελλάδα, την καθιστούν ιδανικό τόπο παρατήρησης αρπακτικών πουλιών. Η περιοχή αποτελείται από βουνά γυμνά, θαμνώδη ή αραιά δασωμένα. Η παράκτια γραμμή συχνά τελειώνει με απότομα βράχια και βραχώδεις ακτές. Σε μεγαλύτερα υψόμετρα η βλάστηση αποτελείται από κωνοφόρα δάση με κεφαλληνιακή ελάτη *Abies cephalonica* και μαύρη πεύκη *Pinus nigra ssp. pallasiana*. Σε χαμηλότερα υψόμετρα εμφανίζεται η φοινικική άρκευθος *Juniperus phoenicea*, ενώ στην περιοχή κυριαρχούν η θερμο-μεσογειακή βλάστηση με μακκία βλάστηση και φρύγανα.

Είναι μια πολύ ενδιαφέρουσα περιοχή για ξεκούραση και φωλεοποίηση των μεταναστευτικών πτηνών. Στα νοτιότερα όρια της περιοχής, εμφανίζεται το μοναδικό βραχώδες τοπίο της Μονεμβασίας. Το τοπίο αυτό φιλοξενεί το βενετσιάνικο κάστρο καθώς και ορισμένα σπάνια φυτά όπως οι σχηματισμοί *Euphorbia dendroides* και πολύ σπάνια και τοπικά ενδημικά φυτικά taxa όπως το *Stachys spreitzenhoferi ssp. virella* και *Campanula andrewsii ssp. hirsutula*. Ακόμα η περιοχή έχει μεγάλη σημασία λόγω των καλά αναπτυγμένων λιβαδιών ποσειδωνίας *Posidonia oceanica*. Στην περιοχή της Μονεμβασίας καταγράφεται επίσης η θαλάσσια χελώνα *Caretta caretta*, καθώς παραλίες της Μονεμβασίας εξυπηρετούν ως περιοχές ωοτοκίας του είδους.

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΑΡΩΝΑ ΜΟΥΣΤΟΥ
ΜΑΙΝΑΛΟΥ & ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ

Αποψη κεντρικής πλατείας της Παλιάς Πόλης

© Αρχείο Δήμου Μονεμβασίας

Μπούφος, *Bubo bubo*

© Μπουράνης Ευστ.

Οκτώβριος 2020

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31							

2 Οκτωβρίου: Παγκόσμια Γιορτή Πουλιών

4 Οκτωβρίου: Παγκόσμια Ημέρα των Ζώων

13 Οκτωβρίου: Διεθνής Ημέρα Μείωσης των Φυσικών Καταστροφών

24 Οκτωβρίου: Παγκόσμια Ημέρα Ακτών

Ευρώτας: καλλιέργειες στον κάμπο της Σκάλας

Εκβολές Ευρώτα

ΕΖΔ-πΤΚΣ GR 2540003

ΖΕΠ GR 2540006

Ο ποταμός Ευρώτας βρίσκεται στα νότια της Πελοποννήσου με την μεγαλύτερη έκταση της λεκάνης απορροής του να βρίσκεται στον Νομό Λακωνίας, ενώ τμήματά του περιλαμβάνονται και στον νομό Αρκαδίας. Ο ιστορικός ποταμός έχει μήκος που προσεγγίζει τα 100 km. Σε όλη την πορεία του περιβάλλεται από παραποτάμια δάση-στοές με πλατάνια, ιτιές και πικροδάφνες αλλά και πυκνές συστάδες από βούρλα, ψαθιά και καλαμιές. Η ζώνη των εκβολών και το δέλτα του ποταμού Ευρώτα, περιλαμβάνουν έναν συνδυασμό υγροτοπικών και παράκτιων οικοσυστημάτων με αμμοθίνες, αλμυρόβαλτους, παραποτάμια βλάστηση, λιβάδια, υγρά λιβάδια και καλαμώνες. Σε όλη την περιοχή του ποταμού εντοπίζονται σημαντικοί πληθυσμοί ενδημικών και εξαιρετικά σπάνιων ειδών όπως, το τοπικό ενδημικό *Squalius keadicus*, ενώ φιλοξενείται σημαντικός πληθυσμός της βίδρας *Lutra lutra*.

Το δέλτα του ποταμού Ευρώτα είναι ένας από τους τελευταίους σημαντικούς υδροβιότοπους στη νότια Ελλάδα, καθώς αποτελεί τόπο ανάπαυσης, τροφοληψίας και αναπαραγωγής διαφόρων ειδών πουλιών, τόπο ωοτοκίας για είδη ιχθυοπανίδας καθώς και τόπο διαβίωσης ενδημικών οργανισμών. Επίσης η ζώνη των αμμόλοφων φιλοξενεί τον θαυμάσιο κρίνο της θάλασσας *Pancretium maritimum*. Η περιοχή είναι ιδιαίτερα σημαντική κατά τις μεταναστεύσεις για τα υδρόβια και παρυδάτια είδη ορνιθοπανίδας, όπως οι ερωδιοί και τα στρουθιόμορφα, όπως επίσης για τα αναπαραγόμενα και μεταναστευτικά είδη αρπακτικών. Το οικοσύστημα των εκβολών Ευρώτα συμπεριλαμβάνεται στις Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά της Ελλάδας (ΣΠΠΕ).

Η θαλάσσια περιοχή μπροστά από την παραλία του Ευρώτα αποτελεί χώρο ανάπτυξης για τις νεαρές θαλάσσιες χελώνες του είδους *Caretta caretta* και *Chelonia mydas*, καθώς και περιοχή ζευγαρώματος και αναπαραγωγής του είδους καρέτα.

© Ψυκονός Π., Σύλλογος Φίλων Ευρώτα

Χαλκόκοτα, *Plegadis falcinellus*

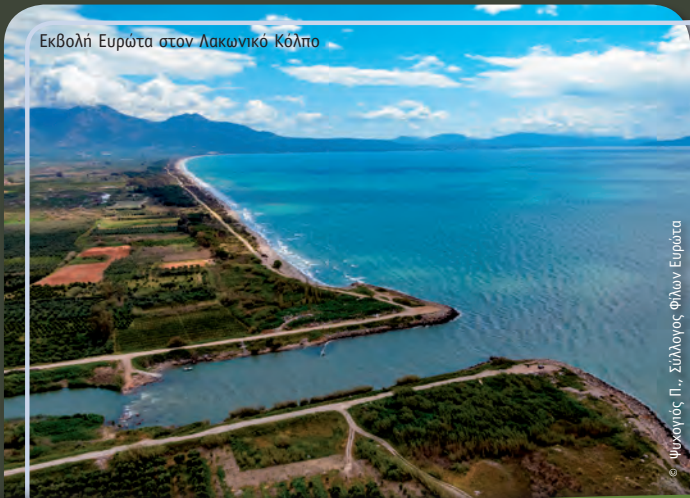

© Σταύρακας Λ.

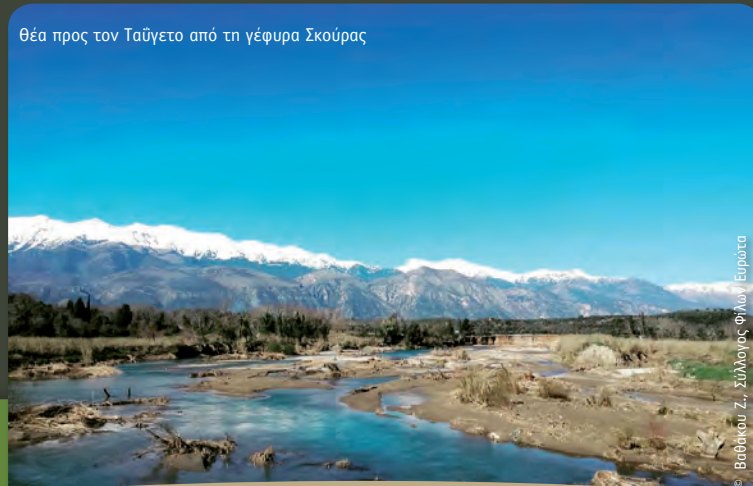
ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΑΡΝΩΝΑ ΜΟΥΣΤΟΥ
ΜΑΙΝΑΛΟΥ & ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ

Εκβολή Ευρώτα στον Λακωνικό Κόλπο

© Ψηκίτης Π., Σύλλογος Φίλων Ευρώτα

Θέα προς τον Ταΰγετο από τη γέφυρα Σκούρας

© Βαθίου Ζ., Σύλλογος Φίλων Ευρώτα

Νοέμβριος 2020

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
29	30												

6 Νοεμβρίου: Παγκόσμια Ημέρα για την Παρεμπόδιση της Εκμετάλλευσης του Περιβάλλοντος στον Πόλεμο και τις Ένοπλες Συγκρούσεις

14 Νοεμβρίου: Παγκόσμια Ημέρα Ανακύκλωσης

© Basile F.

Θαλάσσια Χελώνα, *Caretta caretta*

© Basile F.

Ελαφόνησος και περιοχή Νεάπολης

ΕΖΔ GR 2540002

Η Ελαφόνησος παρουσιάζει αξιόλογο οικολογικό ενδιαφέρον καθώς στην περιοχή καταγράφονται σπάνιοι φυτικοί και ζωικοί οργανισμοί.

Χαρακτηρίζεται από μια ποικιλία τύπων οικοτόπων, οι περισσότεροι από τους οποίους είναι αρκετά καλά διατηρημένοι, όπου απαντούν φυτοκοινωνίες από τις πιο πλούσιες σε ποικιλότητα, καθώς και υποθαλάσσιες φυτοκοινωνίες με ποσειδωνίες, κολπίσκους, κόλπους κ.α.

Τα σημαντικότερα στοιχεία της Ελαφονήσου είναι οι αμμοθίνες και τα ενδημικά είδη χλωρίδας που εμφανίζονται αποκλειστικά στις παραλίες της αλλά και την ευρύτερη περιοχή της Νεάπολης. Επίσης εξαιρετικής σημασίας στοιχείο για την ισορροπημένη λειτουργία του οικοσυστήματος της ευρύτερης περιοχής αποτελεί η λιμνοθάλασσα Στρογγύλη. Οι βιότοποι των αμμοθινών με το είδος *Juniperus macrocarpa* και τα ενδημικά είδη χλωρίδας που αναπτύσσονται κυρίως στις εκτεταμένες παραλίες του νησιού, αποτελούν τα σημαντικότερα στοιχεία της χλωρίδας. Οι φυτοκοινωνίες των αμμοθινών αποτελούν ιδιαίτερο χαρακτηριστικό τόσο του νησιού, όσο και της απέναντι ακτής. Στη ζώνη αυτή εμφανίζονται τα φυτά της περιοχής, όπως τα *Ammophila arenaria*, *Saroparia jagelii*, *Eryngium maritimum*, *Pancreatium maritimum*, κ.λπ. Η πανίδα της περιοχής είναι πλούσια. Συνολικά καταγράφονται περίπου 65 είδη, ενώ σημαντικά είναι τα διάφορα είδη ερπετοπανίδας, μεταξύ των οποίων το ενδημικό είδος της Πελοποννήσου *Hellenolacerta graeca*. Αξιοσημείωτος είναι και ο μεγάλος αριθμός σε είδη πουλιών κατά τις μεταναστευτικές περιόδους, λόγω της θέσης της περιοχής, στον μεταναστευτικό διάδρομο Αφρική – Κρήτη – Αντικύθηρα – Κύθηρα – Πελοπόννησος. Επιπλέον η περιοχή λειτουργεί και ως καταφύγιο για το είδος της μεσογειακής φώκιας *Monachus Monachus*, ενώ αναπαράγεται η θαλάσσια χελώνα *Caretta caretta*.

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΑΡΝΩΝΑ ΜΟΥΣΤΟΥ
ΜΑΙΝΑΛΟΥ & ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ

Θαλασόκεδρο, *Juniperus oxycedrus* subsp. *macrocarpa*

© Basile F.

Παραλία Σίμου – Σαρακίνικο

© Παράσχος Χ.

Δεκέμβριος 2020

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ	ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31									

5 Δεκεμβρίου: Παγκόσμια Ημέρα Εδάφους & Παγκόσμια Ημέρα Εθελοντισμού

11 Δεκεμβρίου: Παγκόσμια Ημέρα Βουνού

ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ 2021

Ιανουάριος 2021

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24/31	25	26	27	28	29	30

Φεβρουάριος 2021

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28						

Μάρτιος 2021

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Απρίλιος 2021

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Μάιος 2021

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23/30	24/31	25	26	27	28	29

Ιούνιος 2021

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Ιούλιος 2021

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Αύγουστος 2021

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Σεπτέμβριος 2021

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Οκτώβριος 2021

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24/31	25	26	27	28	29	30

Νοέμβριος 2021

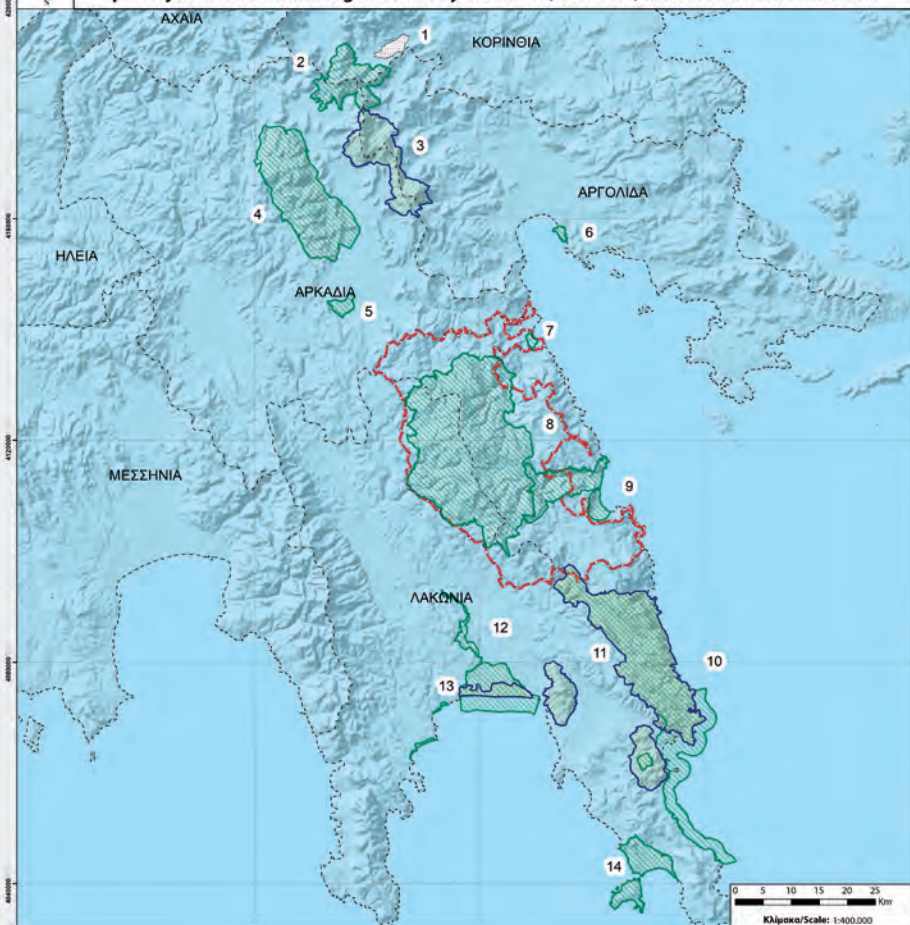
ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Δεκέμβριος 2021

ΚΥΡ	ΔΕΥ	ΤΡΙ	ΤΕΤ	ΠΕΜ	ΠΑΡ	ΣΑΒ
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Χωρική αρμοδιότητα Φορέα Διαχείρισης Πάρωνα, Μουστού, Μαινάλου και Μονεμβασίας

Spatial jurisdiction of Management Body of Parnon, Moustos, Mainalon and Monemvasias

ΥΠΟΜΝΗΜΙΑ / LEGEND

Σύμβολο Προστατευμένης / Προστασίας / Επισκεψιμής & ερευνητικής Μοναστηρίου
 Symbol of Protected / Protection / Visitable & research Monastery

Περιφέρειες Συντήρησης NATURA 2000
 Areas of the NATURA 2000 Network*

ΕΖΔ ή ΠΤΕΖ - SAC (or SAC)

ΕΖΔ/ΠΤΕΖ - SAC/SPA

ΖΠΤ - SPA

1) ΕΖΔ-ΖΠΣ/ΣΑΚ-SPA - Λίμνη Στραβόλης/Lake Stravolisi (GR 2510002) (1.308,91 ha)

2) ΕΖΔ/ΣΑΚ - Όρος Ολύμπου/Mount Olympus (GR 2510004) (1.147,38 ha)

3) ΕΖΔ/ΣΑΚ - Όρος Μουσίου/Mount Mousiou (GR 2510001) (224,73 ha)

4) ΕΖΔ/ΣΑΚ - Λίμνη Τάλκας/Lake Talas (GR 2520002) (1.033,13 ha)

5) ΕΖΔ/ΣΑΚ - Αεροναυσάλια και Παλατιό/Μοναστήριον και Παλατιό (GR 2510003) (166,16 ha)

6) ΕΖΔ/ΣΑΚ - Αεροναυσάλια Μουσίου/Mount Mousiou (GR 2520001) (584,24 ha)

7) ΕΖΔ/ΣΑΚ - Όρος Πάρωνα (και περιοχή Μονής Μεταβίου)/Mount Parnon (and Monastery of Metabius) (GR 2520006) (51.767,32 ha)

8) ΕΖΔ/ΠΤΕΖ/ΣΑΚ-ΟΣΚ - Μονή Έκλωνος και Καρδέλας Μοναστηρίου - Στάθμος Μίσηρ και Φαλάκι Αργούς

9) Μοναστήριον Ἴβωνος καὶ τὸ Λεπιδιό γέφυρα - Cavei Mans and Galzika (Lepidi) (GR 2510005) (8.293,47 ha)

10) ΕΖΔ/ΠΤΕΖ/ΣΑΚ-ΟΣΚ - Όρος Γκόβουσι, Κοινοβόλι, Γόβουροβόλι, Καρπύκι, Καλιγερβόλι, Κοιλοκόλι και Πάρουσι Μοναχίου/Επίσκοπος Σόλωνος Γραμψί και Πάρουσι Ακ. Στεφάνου κα Βολοκοσι Κοινοβ. Αρσινόγιο Κρημνίστα/Μουσίου/Góvovosi, Kárvovoli, Kaligervóli, Koylokolí and Párousi Monakhíou/Epískopos Solónos Grampsí and Párousi Ak. Stefánou ka Bolokosi Koinovóli. Arsínogio Krimnístá/Mousíou (GR 2540001) (38.869,97 ha)

11) ΖΠΤ/SPA - Όρος Ανατολική Κορινθία/Eastern Korinthia (GR 2540005) (37.566,61 ha)

12) ΕΖΔ/ΠΤΕΖ/ΣΑΚ-ΟΣΚ - Βαθιάς Εστιάσης Περιοχή Βελώνη και θαλάσσιος Περιοχή Αλυκαίου Κόβουσι/Βαθιάς εστιασης, Βελωνίας area and sea area of the Lacozes Gulf (GR 2540003) (10.632,61 ha)

13) ΖΠΤ/SPA - Τηροτόμοι Εξιόλων Εστιάσης/Endemic entomofauna wetlands (GR 2540004) (3.172,38 ha)

14) ΕΖΔ/ΣΑΚ - Περιοχή Νυκτοπύλου, και Νήσους Ελευθεροπόρου/Area of Nyctopolis and Eleutheroportu island (GR 2540002) (5.493,74 ha)

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΕΣ/NOTES

*Στην περιοχή υπαρκτή είναι η Προστατευμένη Περιοχή Πάρωνα, Μουσίου, Μαινάλου και Μονεμβασίας, Δεσφ του Ν.Ε.119/2018 (ΠΕΚ 25/Α/03/03/2018)

**Στην περιοχή υπαρκτή είναι η Προστατευμένη Περιοχή Όρους Πάρωνα & ορεινότατο Μουσίου, Δεσφ της Π.Υ.Α 3/999/2010 (ΠΕΚ 35/Α/ΠΕ/06/09/2010)

***Προστατευμένη Περιοχή Όρους Πάρωνα & ορεινότατο Μουσίου, Δεσφ της Π.Υ.Α 3/999/2010 (ΠΕΚ 35/Α/ΠΕ/06/09/2010)

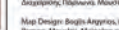
****Προστατευμένη Περιοχή Όρους Πάρωνα & ορεινότατο Μουσίου, Δεσφ της Π.Υ.Α 3/999/2010 (ΠΕΚ 35/Α/ΠΕ/06/09/2010)

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ/ABBREVIATIONS

ΕΖΔ: Εθνική Ζώνη Αειχρηστίας/ SAC: Special Areas of Conservation.

ΖΠΤ: Ζώνη Εθνικής Προστασίας/ SPA: Special Protection Area

ΠΤΕΖ: Προστατευμένος Τοπίος Κοινωνική Σημειολογία/ OCS: Suggested Site of Community Importance

Επιμέλεια Έκδοσης: Μιχάλης Αγγερός, Διευθυντής ΜΣΣ, Συντονιστής του Φορέα Διαχείρισης Πάρωνα, Μουσίου, Μαινάλου και Μονεμβασίας

Map Design: Βασιλίκος Αγγερός, Forester MSc., Coordinator of Management Body of Parnon, Mousiou, Mainalon and Monemvasias

Αρμόδια Αρχή/Αποκλ. Αρχή/Α.Υ.Α. Τ.Κ. Π.Κ. 22001, Τηλ./Τηλ. Πίλ: 27550.22021
 Fax: 27550.22026, Email: info@efaparnonas.gr, Web: www.efaparnonas.gr

Γεωγραφική προβολή/σχήμα: ΕΓΤΑ 93'
 Geographical projection of the map: EGSA 93'

Κλίμακα/Scale: 1:400.000

© 2019: **Φορέας Διαχείρισης Πάρνωνα, Μουστού, Μαινάλου & Μονεμβασίας**

Άστρος Αρκαδίας, 22001

Τηλ.: 27550 22021 **Fax:** 27550 22806

E-mail: info@fdparnonas.gr <http://www.fdparnonas.gr>

Η παρούσα έκδοση εκπονήθηκε από τον Φορέα Διαχείρισης Πάρνωνα, Μουστού, Μαινάλου & Μονεμβασίας μέσω της χρηματοδότησης από τον Τακτικό Προϋπολογισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας, για το έτος 2019.

© Φωτογραφίες ημερολογίου

Αρχείο Φορέα Διαχείρισης Πάρνωνα, Μουστού, Μαινάλου & Μονεμβασίας, Αρχείο Δήμου Μονεμβασίας, Αρχείο ΣΠ.ΕΛ.Ε.Ο. Σηπλαιολογικός Ελληνικός Εξερευνητικός Όμιλος, Αρχείο Σ.Α.Ο.Ο. Σύλλογος Αρκαδών Ορειβατών Οικολόγων, Αρχείο Συλλόγου Προστασίας του Ποταμού Ευρώτα "Ο Ευρώτας", Αρχείο Biorix.dk.

Αλειφερόπουλος Ιωάννης, Αρβανίτης Αδαμάντιος, Βαθάκου Ζωή, Γιατράκος Χρήστος, Γουλά Αικατερίνη, Ζήκος Ανδρέας, Καλπουτζάκης Ελευθέριος, Μίλης Ιωάννης, Μπαζός Ιωάννης, Μπουρδάκης Ευστράτιος, Ξύγκος Γεώργιος, Σταύρακας Ελευθέριος, Τερζής Γεώργιος, Τερζής Δημήτριος, Ψυχογιός Παναγιώτης, Basile Francesca, Hann Pete.

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΑΡΝΩΝΑ ΜΟΥΣΤΟΥ
ΜΑΙΝΑΛΟΥ & ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

